

PERMANENTNÁ FORMÁCIA ABSOLVENTOV TEOLOGICKÝCH FAKÚLT

doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD.

TÉMA II: DRUHÝ VATIKÁNSKY KONCIL VO VZŤAHU K EVANJELIZÁCI

ÚVOD

Druhý vatikánsky koncil znamenal prelomový okamih v moderných dejinách Katolíckej cirkvi. Priniesol najvýraznejšiu cirkevnú reformu od takzvaného konštantínskeho obratu v 4. storočí, ktorým sa začal proces prerozdú kresťanstva na štátne náboženstvo. Cirkev sa na zasadnutí, ktoré trvalo tri roky a dva mesiace, rozhodla otvoriť modernému svetu a vnútorne sa reformovať. Tento počin bol výrazným počiatkom potrebných zmien, na základe ktorých sa akoby znova dávala viac do povedomia úloha Cirkvi – prinavrátiť, čo sa stratilo. Dodnes Cirkev čerpá inšpirácie svojej činnosti z mnohých dokumentov koncilu, ktoré priam nadčasovo ponúkajú kroky k novému spôsobu ohlasovania evanjelia.

Cirkev je božsko-ludská ustanovizeň

Jeden zo základných dokumentov Cirkvi, ktorý sa využíva tak pri štúdiu teológie ako aj pri aplikácii vierouky do života, je Katechizmus Katolíckej cirkvi (ďalej KKC). Apoštolská konštitúcia Fidei depositum z 11. októbra 1992, ktorá vovádzala prvý text katechizmu do praxe, o ňom hovorí, že sa na jeho tvorbe podieľalo mnoho zložiek Cirkvi, čoho výsledkom je „symfónia viery“. V nej sa možno „započúvať“ do nádherných vyjadrení, ktoré opisujú Cirkev a jej pôsobenie vo svete.

Jedným z nich je vysvetlenie, čo znamená Cirkev. Bez jej pochopenia ju len ťažko môže človek naozaj milovať a hľadať v nej riešenie pre konkrétny životný stav. Podľa článkov Katechizmu Katolíckej cirkvi, v čl. 751 a 752, sa Cirkev vo Svätom písme označuje výrazom ekklesia (z gréckeho slova ek-kalein - „volať z“). Z toho vychádza, že vyjadruje „zvolanie, zhromaždenie“.

Evanjelium a evanjelizácia

Keď uvážni Jána Krstiteľa, Ježiš prišiel do Galiley a hlásal Božie evanjelium. Hovoril: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu.“ (Mk 1, 14n) Týmito slovami opisuje evanjelista Marek začiatok Ježišovho pôsobenia, pričom zároveň pomenúva základný obsah jeho ohlasovania. Podobne proklamuje Kristovo pôsobenie aj evanjelista Matúš, keď píše, že Ježiš „chodil po celej Galilei, učil v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každý neduh a každú chorobu medzi ľuďmi.“ (Mt 4,23; 9,35) Obaja evanjelisti označujú Ježišovo poslanstvo ako evanjelium. O čo vlastne ide?

Evanjelium sa prekladá ako dobrá správa, ako spomína emeritný pápež Benedikt XVI. Tento výraz patrí do slovníka cisárov, ktorí sami seba pokladali za pánov sveta a za jeho spasiteľov a vykupiteľov. Posolstvá vydávané cisárom sa nazývali „evanjelium“ bez ohľadu na to, či ich obsah bol dobrý a príjemný alebo nie. Stála za tým myšlienka, že čo pochádza od cisára, to je spásanosné poslanstvo. Nie je to iba obyčajná správa. Je to niečo, čo mení svet k lepšiemu. Podobne sa toto slovo vyznávalo na označenie žoldu pre vojakov či na oznámenie radostnej správy posla, ktorý ohlásil víťazstvo v boji svojmu pánovi.

Slovo „evanjelium“ (τὸ εὐαγγέλιον) sa používa v Cirkvi už od jej počiatkov. Svätý Pavol ho často používa, keď hovorí o ohlasovaní evanjelia, ktoré mu zveril Boh (porov. 1 Sol 2,4) „uprostred mnohých ťažkostí“ (1 Sol 2,2) a o celkom novom diele spásy (porov. 1 Sol 1,5 n.; Gal 1, 6-9 n.). Okrem Marka (porov. Mk 1, 14. 15; 8, 35; 10, 29; 13, 10; 14, 9; 16, 15) používa pojem evanjelium tiež evanjelista Matúš, často v špeciálnom spojení „evanjelium o kráľovstve“ (Mt 9, 35; 24, 14; porov. 26, 13). Svätý Pavol tiež používa pojem evanjelizovať (εὐαγγελίσασθαι; porov. 2 Kor 10, 16 – v slov. preklade zvestovať evanjelium), ktorý možno nájsť aj v Skutkoch apoštolov (porov. Sk 8, 4. 12. 25. 35. 40 – v slov. preklade hlásat' evanjelium, ohlasovať Pánovo slovo a pod.), a ktorého používanie zaznamenalo v dejinách Cirkvi značný vývoj.

NAŠA ÚLOHA:

Neustále hľadať a nachádzať spôsob a formu, ako účinne zvestovať dnešnému človeku Božie zjavenie a vieru

v Ježiša Krista. Jedným z výsledkov tohto úsilia je aj Druhý vatikánsky koncil, ktorý tvrdí, že na základe Písma a Tradície je putujúca Cirkev nevyhnutne potrebná na spásu. S tým má súvis aj väčšia angažovanosť laikov. Aby sa čoraz tesnejšie zomkynali okolo neho [Krista] a zúčastňovali sa na jeho spasiteľnom poslaní, aby pokladali jeho záujmy za svoje vlastné (porov. Flp 2, 5). Tak ako Kristus počas svojho života na zemi posielal Dvanástich ohlásiť Božie kráľovstvo, tak i prostredníctvom posvätného koncilu sú veriaci Kristom poslaní prinášať radostnú zvesť do každého mesta a všade tam, kam sa sám chystá ísť (porov. Lk 10, 1).

LITERATÚRA:

BENEDIKT XVI.: *Ubicumque et semper – apoštolský list na zriadenie Pápežskej rady pre podporu novej evanjelizácie*. <http://www.kbs.sk/?cid=1291793605>. (24.01.2011).

DOKUMENTY DRUHÉHO Vatikánskeho koncilu. Trnava: SSV, 2008.

JÁN PAVOL II.: *Ecclesia in Europa*. Trnava: SSV, 2004.

JÁN PAVOL II.: *Cirkev žije z Eucharistie*. Trnava: SSV, 2003.

KÓDEX KÁNONOV VÝCHODNÝCH CIRKVI. Lublin: Gaudium, 2012.

OLMSTED, J.T.: Konaj dielo evanjelistu. In: *SLOVO – oficiálny časopis Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku*. Prešov: Gréckokatolícke arcibiskupstvo Prešov a PETRA, n.o, roč. 39, č. 3, 2007

RINDERKNECHT, J. K.: Church, Category, and Speciation. In: TALIAFERRO, CH. (ed.): *Open Theology*, 2018, n. 4: s. 47. ISSN 2300-6579. In: <https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/opth.2018.4.issue-1/opth-2018-0004/opth-2018-0004.pdf> (23.01.2020).

SANDU, D.: Eastern orthodox theology and practices related to ecological issues. In: RUSU, I. (ed.): *European Journal of Science and Theology*, 2005, Vol. 1, No.2, s. 36.
